

v. 62). *Tremoladissa* f.: «amb la *tremoladissa* lluminosa / d'una renglera d'arbres platejats / ---», Sagarra (Comte Arnau, 78). *Tremolador* [Llull]; «tr.: tremulus, tremebundus», Busa-N.; *DTo.* 1670]. *Tremolament*: «vindrà-t un poc de tremolament, e --- di Pater-noster, agenollat e ab les mans juntes», StVicentF (Sermons I, 19.30); «han --- los jóvens embriacs --- tremolament de membres e embargament de llengua» (Col·leccions, S. xv, *DAG.*). *Tremolant* adj. [Bernat Metge]. *Tremolejar*; *tremoleig*. *Tremolent* (*Collacions*) o *tremolenc* (*DAG.*).

Tremolí [segle XVIII, en un romanç de Carles Ros] *tremolins de fred*, *dicc. Aguiló*. «És clar que hi eren: allí, quasi a les fosques, l'avia, aplomada al llit --- i al racó de la paret, una ombra d'home que s'aixecava i, avançant de puntetes, allargava una mà, que la Delfina estrenyí amb *tremolins* de goig»; «a les noies --- amor; zel nom de 'promès' no li ha promogut mai cap *tremolí* dolç al cor?»: Noller (*Febre d'Or* II, 32; *O. C.* x, 52.4). *Tremolina*, *tremolinar*, *tremolic*. *Tremolir* [diccion. Aguiló]. *Tremolós* [c. 1400, *Corbatxo*; *Ant. Canals*]: «demont l'esquena dels elefants edificats torres *tremolozes*» (*Scipió, NCL.*, 67); «ab cor *tremolós*», StVicentF III, 38.33; «ulls --- *tremolosos* de guardar envés lo sol» en el *Li. de Cont.* Iulhià (III, 137). *Tremolosament* [1462]: «Jhesucrist adés cridava molt *tremolosament*: O Julià, passem ---», *Vida de St. Julià* (p. p. Ag., recull d'*Eximplis* II, 324).

Tremolitiya mall. «cuc de moltes cames: es congria en el fang i serveix per pescar» (Pollença, *DAG.*), «cuc vermellós ---» (Moll, *AORBB* II, 342; *BDC* XI, 75), a l'Alguer *tramaritiya*, i del cat. ha passat al campid. *trimuliğa*, *iğoni* (MLWagner, *Homen. Dám. Alonso*, III, 575); *L'Arx.* Ll. Salvador en diu *trimulina*, el qual ha passat al parlar de les Illes Lípari *črimulinu* [allí TR- > čr-], que Coray descriu en els mateixos termes que Ag. i Moll (*VKR* III, 354). *Tremolissa* eiv.

Tremolor, originàriament fou *tremolaó*, derivat del verb amb el sufix d'abstracte -ATIONEM: «Lebre: can és cuita, e dat lo cap a menjar, val a la *tremolaó* de les mans e del cap, e tol la dolor de les dentz», S. XIV, Ibn Wāfid (*Medicines Particulars*, 168.13). Aviat es contragué en *tremoló*, però a l'E. Mj. és sempre femení i sense -r: «segons que recompte St. Agustí --- una dona tenia dos fills, e un dia ab fellonia blastomà-los, per la qual *flestomia* d'allí avant tots *tremolaven* contínuament axí com fa l'argent viu; e perquè havien vergonya de ésser entre sos conexents, partiren-se --- vengueren davant l'altar de sent Steve màrtir, e allí de continent, per virtut del dit màrtir, guariren de la dita *tremoló*», c. 1400 (*Eximplis*, recull Ag., § 600, II, 258.7); «Nostre Senyor malaý Cahim e li tramés *tremoló* e'l cap».

Els diccionaris recullen el mot des del Busa-N. («*tremoló*: tremor, -oris, coruscatio, palpitation»), *DTo.* («*tremoló*, tremolament de fret»), Lacav. («*tremolament* o *tremoló*: tremor»); i tots ells, i encara Belv. i Lab., ho escriuen sense -r, però aquests dos el declaren masculí, que és també el gènere que li dóna el *DFa.*; i és que modernament el mot ha estat assimilat

als abstractes -or, *color*, *dolor* etc. (grafia adoptada en eds. tardanes de Lab., *DOrt.*, *DFa.* etc.), tal com s'ha esdevingut amb *tardó(r)*, *picó(r)*, *coïssó(r)*, *llauró(r)* etc. amb una -r anorgànica, antietimològica.

Cas en què la llengua vaciïa entre el masculí i el femení, una mica en tots els àmbits dialectals de l'idioma, encara que el *DFa.*, seguint l'ex. de Belv. i Lab., només el doni com a m., i igual el mallorquí *DFgra.* (i n'hi ha cita d'AMAlcover, en *AlcM*); J. G. M. m'escriu el 1955: «en val. és f.: jo no l'he sentit mai en val. com a m.», però això deu ser en el val. merid. i de la capital, car Escrig 1851 posa «el *tremolor* de frét, esp. *afectat*, tiritona; el *tremolor* de la terra: --- terremoto»; el castellonenc Vicent Segarra: «Quina *tremolor!*» (*BSCC* XVI, 119).

En escrs. Renaix.: Verdager el fa un cop f., altres, ambigu: «--- a l'altura / lo carro sotraqueja dels trons, eixordador, / ab *tremolor* estranya li respon la natura, / y al ventre de les mares ressona angèlic plor»; «ab unglots de diable, ganxets, altres n'arranquen, / barruers empernant-s'hi, dels puigs ab *tremolor* / ---», «ensemps ab llurs muntanyes de glas y de verdor, / ab elles grans onades pel camp del mar galopan, / y sembla 'l món desfer-se d'espasme y *tremolor*», *Atl.* (III, 27c; VI, 48b, 57d); «Llavors el patriarca --- / alçà les mans al cel, i, humiliada, / caigué la multitud, en *tremolor*, / sentint baixar, / com una gran ventada, / l'esperit del Senyor», Alcover (*Agar. O. C.*, 75, v. 24). Masc. en el rossellonès JSebPons: «i ja t'ha encomanat son alegria / un *tremolor* de fulla, en el Coll Verd» (trad. «le frison d'une feuille», *Canta-Perdiu*, p. 106); i en el gironí PBertrana: «la mare repetia —Pobret --- no pot ésser—, erta, clavada al sòl, presa d'un *tremolor* crudel, tenia a cada costat, una de ses filles, que sanglotaven ---» (*Crisàlides*, 46.5). Del SO. del Principat: «La *tremolor* de ràbia que agafà aquí a Guillemet fou immensa», *Ant. de Bofarull (L'Orfaneta de Menargues)*, 407).

Coromines, que usà el mot molt sovint, ho féu en tots dos gèneres, però no capritxosament, car sembla marcar-s'hi una valuosa distinció de matís. Posem-hi, doncs, els seus exemples: A) Femení: «Al peu del turó, s'aclofen les cases blanques de Sant Pol --- part dellà de Sant Pau, es veu la *tremolor* de la mar blava»; «li venien de sobte una *tremolor* de mans i un petament de dents, i unes ganes de badallar ---»; «aquell despedir-se tan hermosament de tu m'havia exaltat d'una febre amorosa, tan bonica; els anys passats tornavan: sentia altre cop aquella estranya *tremolor* d'adintre que un altre temps m'havia llançat al mig de les multituds»; «El mateix Mozart escrivia --- l'ària de Belmont *O wie ängstlich*: el cor que batega és anunciat per endavant pels violins en octaves. És l'ària preferida --- S'hi veu la *tremolor*, la irresolució; es veu sosllevar-se el cor inflat ---».

D'altra banda, B), els casos de m.: «Una inquietud i un *tremolor* frenètics ---»; «Els Amors de Cassandra tenen un *tremolor* vital ---»; «en aquell barri hi surten dones de mala vida --- em va soptar l'idea de que una d'elles se'm podia acostar, posar-me la mà a sobre,